

Ervaring Stage op Curaçao

Afgelopen April heb ik de mogelijkheid gehad om 3 weken lang op de Internationale School in Curaçao les te geven als onderdeel van het World Teacher's Programma (WTP) van de Universiteit Leiden. Ik kon zelf kiezen waar en welke school ik mijn buitenlandstage zou doen en was bewust op zoek naar een hele andere ervaring dan mijn stage in Nederland om op deze manier het meeste uit mijn buitenland ervaring te halen. **Aan de ene kant hoopte ik meer te weten te komen over mezelf als docent en aan de andere kant hoopte ik meer te leren over de invloed van cultuur op het onderwijs en ervaringen op te doen die ik met mijn collega's in Nederland zou kunnen delen.**

Deze stage moest ik zelf regelen, van het eerste contact met de directeur in September vorig jaar tot aan de financiering van mijn verblijf en transport. Elk jaar gaan studenten naar het buitenland als onderdeel van het WTP en wordt het netwerk van samenwerkende scholen uitgebreid. De International School of Curaçao stond niet tussen de lijst van bestaande contacten. Toen ik Douglas Vaughan, directeur van ISC, aanschreef met de vraag of ik daar stage mocht lopen, was het antwoord niet meteen "Ja!" Het schijnt dat deze school slechte ervaringen heeft gehad met studenten/jonge docenten die bij hun stage kwamen lopen. Deze stagiaires kwamen namelijk naar Curaçao vooral om vakantie te vieren en te feesten, en hadden weinig respect of belangstelling in hun stage op school. Eerlijk gezegd was ik best wel geschokt om dit te horen. Als docent heb je niet alleen de verantwoordelijkheden van de baan en hoor je respect te hebben naar je collega's, maar heb je ook een voorbeeldfunctie tegenover je leerlingen. Ik was hierdoor extra gemotiveerd om als vertegenwoordiger van de Universiteit Leiden een goede indruk te maken en een eerste stap te maken om een band tussen ISC en de universiteit op te bouwen.

Figuur 1 Klaar om les te geven

Anders dan mijn stage in Nederland, is de school op Curaçao klein, met ongeveer 200 leerlingen (inclusief in het primair onderwijs), maar is de kans om collega's en leerlingen buiten school tegen te

Figuur 2 Uitzicht over campus van ISC

komen juist veel groter op zo'n klein eiland. Dit leek mij eerst best spannend: door de weeks draag ik vaak een blouse, zwarte broek en nette schoenen. Ik heb mijn haren in een strakke non-sense knot. In het weekend ruil ik dat allemaal maar al te graag in voor sweats en sneakers en mijn lange haren hangen dan los in de wind. Stel je voor dat je op een wat mindere dag net een leerling en zijn ouders tegenkomt. Wat zeg je dan als zijn ouders een praatje willen maken? Moet je in je voorbeeldfunctie je dan ook voorbeeldig kleden in het weekend? En wat als je een keer op de vrijdag avond wilt gaan dansen en een minderjarige leerling tegenkomt? Het leek me dus super

ongemakkelijk om leerlingen buiten school tegen te komen, laat staan als ze met hun ouders zijn.

Verder leek het mij enorm intimiderend om voor een kleine klas te staan. Achteraf moet ik om mijn eigen onwetendheid lachen. Als je ouders of leerlingen tegenkomt terwijl je met collega's uiteten bent dan groet je vriendelijk en gaat ieder weer zijn eigen gang; zij weten ook heus dat je "gewoon" mens bent buiten werktijd. En de klassengrootte viel reuze mee: gemiddeld zaten er ongeveer 15 leerlingen in de klas en het lesgeven was wat dat betreft niet veel anders dan op school in Wassenaar. Het was fijn om me te realiseren dat ik onnodig druk op mezelf legde en dat wat ik het afgelopen jaar geleerd heb in Nederland, ik ook elders gewoon kan toepassen.

Cultureel gezien is Curaçao wel een hele andere context. Er is een duidelijke mix van Europese ordelijkheid en Latijns Amerikaanse spontaniteit, en op school is er een duidelijke Amerikaanse invloed. Ik merkte snel dat ik zelf hier perfect tussen pas: mijn vader komt uit Peru, mijn moeder is Nederlandse en ik heb zelf altijd in een internationale omgeving mijn scholing gedaan. Verder spreek ik ook vijf talen, waardoor communicatie – en een band creëren – met leerlingen van verschillende achtergronden makkelijker wordt. Maar ook voor het voorbereiden van de les is deze cultuurverschil belangrijk; in opgaven worden bijvoorbeeld euro's ingeruild voor gulden en exponentiele groei uitleggen met sneeuwval heeft geen zin aangezien de meerderheid van de leerlingen nog nooit een temperatuur onder nul ervaren heeft. Je moet ook rekening houden met het weer: lessen beginnen eerder en als je een klas na hun gymles hebt dan moet je geheid de airco op z'n hardst zetten en een knijper op je neus. Tot slot is er ook een verschil in klassencultuur. Natuurlijk is elke klas weer anders, maar over het algemeen is een Nederlands lokaal iets rumoeriger. Ik vermoed dat dit verschil in klassencultuur komt door de context: op een internationale school domineert de thuis cultuur van een leerling niet in de les aangezien deze voor elke leerling verschillend is, terwijl dat op een lokale school zoals in Nederland wel het geval is en dus de vrij liberale opvoeding van thuis ook in de klas te merken is. Dat wil niet zeggen dat de ene cultuur beter is dan het andere; de ene klas kan je makkelijker in stilte aan het werk zetten en een andere heeft misschien meer behoefte aan een klassengesprek. Ondanks deze culturele verschillen wordt het lesgeven er niet echt anders op en het feit dat het me allemaal goed afging heeft mij veel vertrouwen gegeven.

Figuur 3 Punda en de beroemde Emmabrug

Eigenlijk kwam het vertrouwen ook omdat ik op Curaçao iets meer het gevoel kreeg dat ik als een "echte" docent behandeld werd, i.p.v. een docent-in-spe. Als ik er over nadenk gaat het misschien weer om een cultuurverschil. Collega's daar gaven feedback en vroegen erom, wilden graag samen brainstormen over lesplannen en evaluatie ideeën en ik kreeg hele hoofdstukken lesstof zonder enige twijfel. Dat laatste krijg ik zeker ook in Nederland, maar die wisselwerking van mondeling dingen bespreken en bronnen delen mis ik een beetje. Het is in Nederland vaak iets eenzijdiger: iemand heeft een leuke opdracht, die wordt gedeeld, iemand heeft misschien een op- of aanmerking, en *that's it*. In Nederland ziet de collaboratie er gewoon anders uit. Taken worden liever verdeeld dan dat er echt samen over gebrainstormd wordt. Daarentegen wordt ik wel overal in ge-cc'd en wordt er wel feedback gevraagd op de gecreëerde documenten. Het viel mij op dat toen ik thuiskwam met bepaalde nieuwe ideeën – bijvoorbeeld opgaven doen in spelvorm zoals zeeslag leerlingen vs docent – collega's mij vooral aanhoorden en toejuichten maar dat niemand een link of een slide wou hebben om het zelf in de les te gebruiken tot dat ze het in actie zagen. Dat vind ik best jammer. Ik denk dat we daar als school van kunnen leren: door samen te sparren creëren we meer ideeën en zorgen we voor betere

samenwerking, ook tussen verschillende schoolvakken. Ik leerde bijvoorbeeld over een leuke samenwerking tussen scheikunde en wiskunde: een eindproject over radioactiviteit en exponentiele functies. Natuurlijk helpt dat er in een kleine school de 4e klas één wiskunde docent heeft en één scheikunde docent, maar ik denk dat dit zeker ook mogelijk is op een grotere school.

Ik werd heel vriendelijk ontvangen door collega docenten op ISC. Ook buiten schooltijd namen zij mij mee om te genieten van de natuur en cultuur die daar te beleven is. Wie had gedacht dat Koningsdag daar zo groots gevierd werd? Naast het zwemmen met zeeschildpadden en wilde flamingo's spotten

Figuur 4 Wilde flamingo's gespot tijdens docenten-uitje

heb ik ontzettend veel geleerd met deze lieve mensen. Bijvoorbeeld, hoe belangrijk het is om, vooral in de onderbouw, de stof tot leven te brengen. En dan bedoel ik ook vrij letterlijk: in plaats van een kubus te tekenen kan je er beter eentje mee het lokaal in nemen. Leerlingen hebben vaak moeite met visualiseren, dus een echte Pyramide die uit elkaar gevouwen kan worden om zo zijn oppervlakte te berekenen is heel fijn. Ik leerde ook dat het belangrijk is om je eigen lesstijl te volgen, ook al neem je een les tijdelijk over van iemand anders. Je eigen stijl zal toch veel natuurlijker gaan en dat waarderen leerlingen. Dat wil dan ook zeggen dat je niet per se de volgorde van het boek hoeft te nemen.

Natuurlijk als je met een grotere sectie bent dan is het

goed om dit onderling af te spreken, maar de kern is dus dat als er tussen bepaalde hoofdstukken meer samenhang is het misschien een beter idee is om na hoofdstuk 3 een deel van hoofdstuk 8 uitleggen en daarna verder gaan met hoofdstuk 5. Dit is een belangrijk verschil met sommigen docenten in Nederland die, in het mom van de leerlingen niet verwarren, van hoofdstuk 1 naar 2 enz. werken. Dit hoeft geen probleem te zijn, maar het kan zijn dat je dan aan het eind van het jaar je moet haasten om een toch vrij belangrijk hoofdstuk af te ronden terwijl je die anders gerust eerder had kunnen doen. En dan is er ook nog het probleem dat leerlingen misschien wiskunde gaan zien als allerlei losstaande brokken informatie. Tot slot leerde ik de interactieve activiteiten via Desmos gebruiken waar leerlingen bijvoorbeeld konden voorspellen hoe grafieken eruit zouden zien. Voorheen vond ik het best spannend om technologie in de les te gebruiken: het is makkelijker voor de leerling om af te dwalen omdat ik niet elk scherm in de gaten kan houden. Sommige docenten in Nederland werken met DeltaMath, software die ook leerlingen in een online omgeving laat oefenen, vaak als huiswerk. Het fijne aan dit soort technologie in de les gebruiken is dat de docent makkelijk bijhoudt wie met de lesstof bezig is, wie veel fouten maakt en wie razendsnel erdoorheen gaat. Het voordeel van Desmos is wel dat er iets meer ontdekken aan te pas komt met grafieken en sorteerspellen; DeltaMath is beter om veel (saaie) sommetjes op te lossen.

Voor dat ik naar Curaçao vertrok dacht ik dat kleine scholen heel voordelig voor leerlingen waren: leerlingen krijgen meer een-op-een aandacht, er is een hechtere band zowel tussen leerlingen als met docenten en voor nieuwe leerlingen is het minder intimiderend dan een grote school waar ze sowieso een keer zullen verdwalen. Maar een kleine school heeft ook zijn nadelen. Leerlingen hebben vaak een continue invloed van dezelfde leeftijdsgenoten terwijl juist een afwisseling goed is voor de identiteits- en emotionele ontwikkeling van adolescenten. Daarnaast is er, in het geval van de internationale school of Curaçao, geen aparte middelbare school maar wordt primair en secundair onderwijs in hetzelfde gebouw gegeven: docenten merken dat leerlingen de brugklas minder belangrijk vinden en dat daardoor ze minder snel het gevoel van verantwoordelijkheid ontwikkelen.

Ook is er de vraag of het gepast is om een kind uit groep acht de WC te laten delen met een puberende tiener uit de 4^e. Een kleine school heeft dus zowel zijn voordelen als zijn nadelen.

Ik heb veel geleerd van mijn stage op Curacao. Ik ben erg dankbaar voor de mogelijkheid die ISC mij aangeboden heeft en de financiële steun van het Minerva Scholarship. Ik heb erg genoten van mijn verblijf en vele nieuwe leuke mensen ontmoet waardoor ik mijn netwerk heb kunnen uitbreiden. Ik heb van collegas veel inzichten gekregen over lessen activiteiten en heb hernieuwde vertrouwen in zowel mijn rol als docent als het laten zien aan mijn leerlingen dat ik ook gewoon mens ben. Wel heb ik gemerkt dat ik mij meer thuis voel in een internationale school omgeving en ben reuze enthousiast op het volgende hoofdstuk: een nieuwe baan op een internationale school in Maastricht. Ik heb zin om les te gaan geven, maar ook vooral om mijn leven lang te blijven leren.

Jocelijn